

Lata 1918-1921 to okres budowy polskiej państwowości, organów i instytucji państwa. Również jego armii, a w jej strukturze-służby sanitarnej i systemu kształcenia jej kadr. Z doświadczeń wojny światowej z lat 1914-1918 i wojny polsko-rosyjskiej z lat 1919-1921 wynikało, że bez odpowiednio licznej, dobrze wyposażonej i fachowo wykształconej kadry służby zdrowia nie można prowadzić działań zbrojnych. Polscy lekarze wojskowi, wybitni organizatorzy i uczeni w dziedzinie medycyny wojskowej wskazywali na konieczność stworzenia warunków do instytucjonalnego kształcenia wojskowych kadr medycznych w Polsce.

Już u zarania niepodległości wysunięto pomysł utworzenia w Łodzi lub w Lublinie wojskowej uczelni medycznej jako najefektywniejszego sposobu zasilania kadrowego wojskowej służby zdrowia. Autorzy projektu nie wzięli jednak pod uwagę ówczesnych możliwości ekonomicznych państwa oraz stanu posiadania własnej kadry naukowo-dydaktycznej.

Ostatecznie, koncepcja szkolenia zawodowych lekarzy wojskowych została opracowana przez Departament Sanitarny Ministerstwa Spraw Wojskowych w końcu 1920 r. Wprowadzono wówczas dwa systemy kształcenia, które miały zapewnić liczną i fachowo wykształconą kadrę zawodową: stypendialny i aplikacyjny. Stąd, już w 1920 r. wojsko zaczęło kształcić własnych stypendystów na wydziałach lekarskich poszczególnych uniwersytetów. Napływ kadr z tego źródła był jednak tylko perspektywą na lata późniejsze. Ponadto znaczna część stypendystów niechętnie odnosiła się do służby wojskowej jako swej przyszłej zawodowej działalności i szybko z niej rezygnowała.

Szukano również możliwości pozyskiwania lekarzy cywilnych na zawodowych pracowników wojskowej służby sanitarnej - głównie spośród tych, którzy znaleźli się w armii podczas wojny. Dla przeszkalania takich kandydatów w 1921r., w Szpitalu Ujazdowskim w Warszawie uruchomiono Szkołę Aplikacyjną Korpusu Oficerów Sanitarnych. Jednak życie szybko obaliło tę koncepcję, gdyż wśród lekarzy w Polsce było bardzo niewielu kandydatów na oficerów zawodowych. Trzeba więc było z pomysłu zrezygnować i szukać innych realniejszych rozstrzygnięć.

W związku z tym wybrano rozwiązanie pośrednie: powołano szkołę, której słuchacze podchorążowie studiowali medycynę na odpowiednich wydziałach Uniwersytetu Warszawskiego lub stomatologię w Państwowym Instytucie Dentystycznym. Natomiast wiedzę i umiejętności z zakresu medycyny wojskowej oraz wyszkolenie oficerskie uzyskiwali w macierzystej, powstałej w 1922 roku w Warszawie - Wojskowej Szkole Sanitarnej. Późniejsze zmiany organizacyjne nie zmieniały tej podstawowej zasady kształcenia i doskonalenia wyższej kadry medycznej Wojska Polskiego. System ten nie do końca odpowiadał ówczesnemu kierownictwu wojskowej służby zdrowia, dlatego w końcu lat trzydziestych rozpoczęto starania o powołanie autonomicznej wojskowej uczelni medycznej. Plany te przerwał wybuch wojny.

„Kształcenie lekarza musi obejmować wykształcenie zawodowo-lekarskie oraz specjalne wyszkolenie wojskowe. Wyszkolenie to powinno być powierzone specjalnym szkołom wojskowej służby zdrowia...”

Z uchwały VI Międzynarodowego Kongresu Medycyny i Farmacji Wojskowej. Haga, 1921 r.